

Νάνι, νάνι, νάνι,
κι' όπου τὸ πονεὶ νὰ γιάνη.
Νάνι, νάνι τὸ καῦμένο,
τὸ μικρὸ τὸ χαϊδεμένο,
ὡσπου νᾶρθη ἡ μάνα του
ἀπ' τ' ἀμπέλι
κι' ὁ μπαμπᾶς του ἀπ' τὸ χωράφι
νὰ τοῦ φέρη κάτι κάτι,
τοῦ λαγοῦ τὸ ποδαράκι.

Βαφτίσια

Στὰ βαφτίσια ὁ νουνὸς προσφέρει δῶρο στὸ νεογέννητο πλήρες μικρὸ κουστουμάκι καὶ μοιράζει στοὺς παρευρεθέντας ἀναμνηστικά σταυρουδάκια ἢ λεπτά.

Οἱ μικροὶ ἀμέσως μὲ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ μικροῦ τρέχουν νὰ τὸ ἀναγγείλουν στοὺς γονεῖς, οἱ ὅποιοι τοὺς δίδουν τὰ λεγόμενα σχαρίκια (χρήματα).

Γιορτές.

Ἔστρωναν κάτω ψάθες καὶ γύρω γύρω μαξιλάρια. Στὴ μέση ἔβαζαν ἓνα ταψὶ ὅπου εἶχαν σῦκα, καρῦδια κ.λ.π. Ὁ νοικοκύρης ποὺ γιόρταζε γυρνοῦσε μὲ τὸ παγούρι γεμάτο τσίπουρο καὶ κερνοῦσε τοὺς ἐπισκέπτες, οἱ ὅποιοι τὸν εὐχόνταν γιὰ τὴν γιορτὴ του. Σήμερα προσφέρονται εἰς τοὺς ἐπισκέπτες γλυκὰ ταψιοῦ καὶ ποτά, ὁ ἑορτάζων δὲ δέχεται δῶρα ἀπὸ τοὺς πιὸ στενοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους.

Κηδεῖες.

Ἡ θλιβερά εἶδησι τοῦ θανάτου ἄλλοτε καὶ τώρα ἀκόμη γνωστοποιεῖται σ' ὄλο τὸ χωριὸ μὲ πένθιμες κωδωνοκρουσίες. Ὑστερα ἀπὸ τὸ ἀλλαγμὰ τοῦ νεκροῦ, γυναῖκες καθότανε καὶ τὸν μοιρολογοῦσαν. Φέρετρο δὲν ἔφκιαναν τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, εἶχε στὴν ἐκκλησία ἓνα ξυλοκρέβατο. Ἐπάνω σ' αὐτὸ ἔβαζαν τὸ νεκρὸ τυλιγμένο μὲ σεντόνι καὶ πῆγαιναν καὶ τὸν ἔθαβαν. Τὸ ξυλοκρέβατο τὸ γύριζαν στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ σ' ἄλλη περίπτωση. Μετὰ τὴν κηδεῖα γύριζαν στὸ σπίτι ὅπου παρέθεταν στοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους φαγητὸ φασόλια ἢ ρύζι.

Μετὰ τριήμερον βράζουν σιτάρι καὶ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ διαβάσῃ ὁ παπᾶς γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς τοῦ νεκροῦ. Τὸ ἴδιο καὶ στὶς ἑννέα μέρες καὶ στὶς σαράντα. Στὰ τρία χρόνια ξεθάβουν τὸ νεκρὸ καὶ ἐναποθέτουν τὰ ὀστά του στὸ κοιμητήρι.

Παροιμίες.

Κάθε τόπος καὶ ζακόνι κάθε μαχαλᾶς καὶ τάξι.

Λέγεται σὲ περιπτώσεις ποὺ παρατηρεῖται διαφορὰ ἐθίμων.

Οἱ ἀκαμάτες καὶ οἱ τρελὲς

Ἔχουν τὶς τύχες τὶς καλὲς.

Λέγεται ὅταν ἡ τύχη εὐνοῇ τὶς ἀνοικοκύρευτες γυναῖκες.

Ὁ λύκος μὲ μηνύματα ποτὲ ἄρνι δὲν τρώει

Λέγεται γι' αὐτοὺς ποὺ περιμένουν νὰ τοὺς τελειώσουν ἄλλοι τὶς δουλειές τους.

Ὅταν ρωτᾶς δὲν χάνεις.

Καινούργιο εἶναι τὸ κόσκινο, ψηλὰ θὰ τὸ κρεμάμε.
Τὴ λένε γιὰ τὸ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον σὲ καινούργια πρόσωπα ἢ πράγματα.

Ἀπ' ὅλα τὰ μυρωδικὰ κάλλιο μυρίζει ἡ μάνα.

Φύλαξε τὸ φίδι τὸ χειμῶνα, νὰ σὲ φάῃ τὸ καλοκαίρι.

Λέγεται γιὰ τοὺς εὐεργετηθέντες οἱ ὅποιοι δείχνουν ἀχαριστίαν.

Γάτα ποὺ κοιμάται ποντικούς δὲν πιάνει.

Ὅποιος λυπάται τὸ φτωχὸ θὰ τὸ βρῇ ἀπ' τὸ Θεό.

Ὅποιος κάνει τὸ σταυρὸ του, ἔχει ὄπλο στὸ πλευρὸ του.

Αἰνίγματα

Τριχιὲς ἀπλώνουν, κουβάρια μαζεῦουν (κολοκυθιά).

Χιλιότρυπος, χιλιόκομπος, χιλιόκομποδεμένος, χίλια νὰ πῆς δὲν τὸ πετυχαίνεις (τὸ δίχτυ).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΓΙΩΤΑΚΟΥ

Δημοδιδασκάλου

Ὁ λοχίας Λάϊος (1878)

(τῆς τάβλας)

Κορίτσια Σοφαδίτικα, — Λάϊο λοχία μ',
γυναῖκες ἀπ' τὸ Μοσχολούρι,
φέτου νὰ μὴν ἀλλάξιτε.

Φέτου νὰ μὴν ἀλλάξιτε, Λάϊο λοχία μ',
φέτους τὸ καλοκαίρι.

Τὸν Λάϊο μᾶς τὸν βάρεσαν, Λάϊο λοχία μ'
στὸν Πύργο-Ματαράγκα.

Κι ὅσα χωριά κι ἂν τῷμαθαν, Λάϊο λοχία μ',
ὅλα τὰ κακοφάνη, Λάϊο λοχία μ'
γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔγινε

Ἐνας λεβέντης χόρευε

(τῆς τάβλας)

Ἐνας λεβέντης χόρευε σὲ μαραμῆνια ἀλώνια
κι ἡ κόρη ποὺ τὸν ἀγαπᾶ, κι ἡ κόρη ποὺ τὸν θέλει
καὶ μὲ τὸ μάτι τὸν κοιτᾶ καὶ μὲ τὰ χεῖλ' τὸν λέγει:
«Ποῦσαν ἔψες, λεβέντη μου, παραπροψὲς τὸ βράδυ;
— Ἐψὲς ἤμουν στὴ μάνα μου, προψὲς στὴν ἀδερφή μου
κι ἀπόψε, μαυρομάτα μου, θάρθῶ στὴν ἀγκαλιά σου».

Τὸ ἀγαποβότανο

Τ' ἀκοῦτε σεῖς, κι ἀμὰν ἀμὰν,
τ' ἀκοῦτε σεῖς οἱ ὁμορφες καὶ σεῖς οἱ μαυρομάτες,
Σαρακατσιανοῖπούλα.
Τοῦ Μάη κρασί, κι ἀμὰν ἀμὰν,
τοῦ Μάη κρασί μὴν πίνετε κι ὄξω μὴν κοιμηθῆτε,
Σαρακατσιανοῖπούλα.
Τρελὰ—λέει μαρῆ, τρελλάθησαν τρία παιδιὰ
καὶ περπατοῦν τὶς νύχτες,
Σαρακατσιανοῖπούλα.
Σέρνουν ψωμί, κι ἀμὰν ἀμὰν,
σέρνουν ψωμί γιὰ τὰ σκυλιά, κρέας γιὰ τὰ λιοντάρια
Σαρακατσιανοῖπούλα.
Σέρνουν κι ἀγὰ—κι ἀμὰν ἀμὰν,
σέρνουν κι ἀγαποβότανα γιὰ τ' ὁμορφα κορίτσια,
Σαρακατσιανοῖπούλα.

Ἡ μάρμπας μ' ἡ κουντοθόδωρος μὲς τ' ἄχυρα κυλιέται
(τὸ αὐγὸ).

Πίσω ἀπὸ τὸ σπίτι μου, κρυφὸς γάμος γίνεται (μυρμηγκία),

Ἄν τὸ λύσω κάθετα, ἂν τὸ δέσω φεύγει (παπούτσι),

Ἄψυχο ψυχή δὲν ἔχει καὶ ψυχὲς παίρνει καὶ φεύγει (καράβι, αὐτοκίνητο κ.λ.π.)

Κίτρινο καὶ πράσινο βαστᾶ ὄλους τοὺς μῆνες.

Ἔχω ἓνα πραγματάκι ποὺ ἂν φάῃ ξύλο θρέφεται κι' ἂν
πιτῆ νερὸ ψοφάει (φωτιά).

Ἐνδυμασίαι

Οἱ ἄνδρες φοροῦσαν φουφοῦλες καὶ στὸ κεφάλι φέσι. Τὰ φορέματα τῶν γυναικῶν ἦταν πολὺ μακρὰ, στὴ μέση φοροῦσαν ποδιές κεντημένες καὶ στὸ κεφάλι τσεμπέρι.